РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVI. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота, 19-го жовтня 1918. Ч. 125. VOL. XXVI. JERSEY CITY, N. J., Saturday, October 19, 1918. No. 125.

НЕДАЛЕКИЙ УПАДОК ГЕТЬМАНА СКОРОПАДСЬКОГО.

Революція на Україні змагаєть ся. - Революціонери заняли місто Харків.

Австро-Угорщина розпадаєть ся. -- Мадяри і Чехо-Словаки проголосили независимість.

Революційні заворушеня в Німеччині. - Большевицький рух сильно змагаєть ся.

НА ЗАХІДНІМ ФРОНТІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 18, 1918 as required by the Act of Otcober 6, 1917).

АНГЛІЙСЬКІ ВІЙСКА ЗАНЯЛИ ЛІЛЬ.

Німецькі війска на цілій лінії уступають назад.

ПАРИЖ, 17. жовтня. — Непрятель на цілій лінії від сторони моря уступає скоро назад.

Англійські війска війшли до міста Ліль.

Німецькі війска опорожнили з поспіхом Остенду і сю частину бельгійського побережа. Перші до Остенди прибули бельгійські летуни, які висіли в середині міста радісно витані мешканцями.

Німці перестають нищити міста.

АМСТЕРДАМ, 17. жовтня. — Німецька військова команда, як се доносить нині ротердамський „Курант", видала приказ заперестати нищити місцевости, хиба що до сього змушують воєнні обставини.

Місто Ліль застали англійські війска незнищене.

Німці мали відкликати підводні лодки.

АМСТЕРДАМ, 17. жовтня. — Німецька адміралїція візвала бездротним телеграфом всі підводні лодки, щоби повернули до своїх підстав, як се доносить „Гандельсбляд".

Німці приготовляють ся до опорожненя Брукселії.

ПАРИЖ, 16. жовтня. — Високий німецький урядник в Бельгії заявив дня 9. жовтня, що німецькі війска найдальше в протягу 15 днів опорожнять Брукселію, столицю Бельгії, як се доносить кореспондент паризької часописи „Еко".

Все цивільне населенє здовж бельгійського побережа забрано в глиб краю. Англійські летуни доносять, що на широких просторах видно пожарі.

В АВСТРО-УГОРЩИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 18, 1918 as required by the Act of Otcober 6, 1917).

АВСТРІЯ МАЄ ПЕРЕМІНИТИ СЯ У ФЕДЕРАЦІЮ ДЕРЖАВ.

В склад Австрії має війти чотири держави: австрійських Німців, Чехо-Словаків, полудневих Славян (Ілїрія) і Українців.

БЕРНО (Швайцарія), 17. жовтня. — **АВСТРІЙСЬКИЙ ПРЕМІЄР, БАРОН ГУСАРЕК, ЗАЯВИВ, ЩО АВСТРІЯ МАЄ ПЕРЕТВОРИТИ СЯ У ФЕДЕРАЦІЮ ДЕРЖАВ, як се доносять одержані нині тут вісти.**

ЛОНДОН, 17. жовтня. — **Вісти від амстердамського кореспондента бюра Райтера доносять про федералїзацію Австрії. Телеграми доносять, що барон Гусарек скликав конференцію провідників політичних партій в цїли переведеня дискусії НАД ПРОКЛЯМАЦІЄЮ В СПРАВІ ПЕРЕТВОРЕНЯ АВСТРІЇ В ЧОТИРИ ДЕРЖАВИ, А ІМЕННО: НІМЕЦЬКО-АВСТРІЙСЬКУ, ЧЕСЬКО-СЛОВАЦЬКУ, ІЛЇРІЙСЬКУ І УКРАЇНСЬКУ, ЗІ СПІЛЬНИМ ПАНУЮЧИМ, СПІЛЬНИМ ПРЕДСТАВНИЦТВОМ ЗА ГРАНИЦИЮ І СПІЛЬНОЮ ОБОРОНОЮ.**

Віденський кореспондент „Берлїнер Тагебляту" доносить, що завтра надіють ся проголошеня маніфесту австрійським цісарем, в якім згадані народи будуть візвані, щоби розпочали приготованя в цїли утвореня федерації держав.

Справи, які дотичать Буковини, Румунії, Босни, Герцеговини і Польщі, як се додає телеграма, будуть полишені до дальших переговорів з інтересованими народами. Федерація має позістати під скептром Габсбургів.

УГОРЩИНА ПРОГОЛОСИЛА СВОЮ НЕЗАВИСИМІСТЬ.

Між Австрією і Угорщиною позістає лише особиста звязь.

ЛОНДОН, 17. жовтня. — **НА ЗАСІДАНЮ УГОРСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ ВІДЧИТАНО ПРОКЛЯМАЦІЮ, В ЯКІЙ ПРОГОЛОШЕНО НЕЗАВИСИМІСТЬ УГОРСЬКОЇ ДЕРЖАВИ, як се доносить телеграма з Берлїна, одержана тут з Копенгаґен.**

ХОРВАТІЯ ПРОГОЛОСИЛА НЕЗАВИСИМІСТЬ.

Рівночасно проголосила вона відділене від Угорщини.

БАЗИЛЕЯ, 17. жовтня. — **ХОРВАТІЯ ПОРІШИЛА ОГОЛОСИТИ СВОЮ НЕЗАВИСИМІСТЬ І ВІДОКРЕМЛЕНЄ ВІД УГОРЩИНИ, як се доносить телеграма з Будапешту до „Франкфуртер Цайтунг".**

ЧЕХО-СЛОВАКИ ПРОГОЛОСИЛИ РЕПУБЛИКУ.

Проголошене мало місце в Празі.

КОПЕНГАҐЕН, 17. жовтня. — **ЧЕХО-СЛОВАКИ В АВСТРО-УГОРЩИНІ ПРОГОЛОСИЛИ ВЧЕРА В ПРАЗІ РЕПУБЛИКУ, як се доносить берлїнський кореспондент часописи „Національ Тіденде".**

Революція в Чехії.

ЛОНДОН, 15. жовтня. — **В Чехії і Моравії видано зазив до загального політичного страйку. В Празі прийшло до великих демонстрацій за независимостию чесько-словацької держави.**

Всі театри і збори закриті. Посли мали заявити, що зближив ся час до вибуху революції.

Телеграма з Амстердаму доносить, що ціла Прага і її передмістя є обсаджені війсками, зорученими в ручні гранати і машинові кріси.

Серед чеського народу кружить вістка, що небавом буде проголошена чесько-словацька република.

Вісти з Ціріху доносять, що в цілій Чехії проголошено воєнний стан. Німецькі і угорські війска обсадили Прагу, Пільзно, Пісек і Табор.

Телеграми доносять, що революційний рух поширив ся на Моравію та що прийшло до боротьби в столиці Моравії, Берні, Олумунци і Пільзні, де находить ся велика фабрика оружа „Скода", в якій працю застановлено.

СПРАВА ПОЛЬЩІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 18, 1918 as required by the Act of Otcober 6, 1917).

ПОЛЯКИ ПРОГОЛОСИЛИ СВОЮ НЕЗАВИСИМІСТЬ.

Проголощене відбуло ся у Варшаві.

ЦІРІХ (Швайцарія), 17. жовтня. — **В ПОНЕДІЛОК ВІДБУЛО СЯ У ВАРШАВІ ПРОГОЛОШЕНЄ НЕЗАВИСИМОСТИ ПОЛЬЩ, як се доносять нині тут одержані вісти.**

На улицях міста уладжено демонстраційні походи.

В НІМЕЧЧИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 18, 1918 as required by the Act of Otcober 6, 1917).

ВІДПОВІДЬ НІМЕЧЧИНИ НА НОТУ ПРЕЗИДЕНТА ВІЛСОНА ГОТОВА.

Німеччина не відкине предложеня президента.

АМСТЕРДАМ, 17. жовтня. — **Відповідь Німеччини на останну ноту президента Вілсона є вже готова і сподіють ся, що вже нині вечером вона буде переслана до Вашінґтону, як се доносять останні вісти з Берлїна.**

Півурядові німецькі часописи доносять, що німецьке правительство буде старати ся продожати дальше переговори зі Злученими Державами в справі закінченя війни.

Сказано також, що відповідь Німеччини не буде містити цілковитої відмови жадань президента Вілсона.

Нині надіють ся приїзду Гінденбурґа до Берлїна.

Обмежене власти цісаря.

КОПЕНГАҐЕН, 16. жовтня. — Німецька союзна рада приймила поправку до 11. артикула конституції, який на будуче буде звучати:

„До виповідженя війни в імени держави вимагаєть ся згоди союзної ради і парляменту; виїмок становить случай, коли би зроблено напад на території держави або її побереже".

Трета секція 2. артикула по поправленю звучить:

„Мирові договори і договори з чужими державами, які відносять до справ, котрі входять в обсяг компентенції державних законодатних тіл, вимагають згоди союзної ради і парляменту".

ВЕЛИКІ ЗАВОРУШЕНЯ В БЕРЛІНІ.

Заворушеня мають характер противоєнний і противодинастичний.

ЛОНДОН, 16. жовтня. — Гаґський кореспондент часописи „Дейли Мейл" надіслав телеграму отсього змісту:

„Віродостойні телеграми доносять, що в четвер прийшло в Берлїні до великих маніфестацій проти династії Гогенцолернів. Величезні товпи народу зібрали ся „Унтер ден Лїнден" і уладили демонтраційний похід попри цісарську палату.

„Богато статуй славних Гогенцолернів знищено, деякі поскидано, а инші ушкоджено.

„Відтак товпа рушила в напрямі болгарського правительства, де зайшла їй дорогу полїція. Вона змусила товпу до опорожненя улиці перед будинком. Товпа підносила оклики: „Ми хочемо мира!" „Проч з війною!" „Проч з Гогенцолернами!"

Большевизм змагаєть ся.

КОПЕНГАҐЕН, 15. жовтня. — **Большевики починають вести в Німеччині такусаму акцію, яку вели большевики російські на початку революції.**

На соціялістичних зборах в Гамбурґу, як се доносить „Форвертс", комуністи намагали ся взяти провід у свої руки, але їх сили були замалі, щоби перевести плян.

Інтернаціоналісти і бременські ліві соціялісти видали памфлет, в якім говорять, що як Шайдеман, провідник соціялістично більшости, так Гаазе, провідник соціялістів независимих, є лише радикальними в словах. Комуністи зажадали додатної акції, заявляючи, що саме заведене рівного права голосованя не причинить ся до поліпшеня долї робітників.

„Форвертс" заявляє, що большевизм не є природним випливом та що він пропаде. Він критикує акцію большевиків, коли вони ведуть її в пору, коли єдність соціялістів є конечна.

Сподіють ся большевицької революції.

ЛОНДОН, 17. жовтня. — **Коли мир не буде безпроволочно заключений, в Німеччині вибухне большевицька революція,** як се доносять вісти з дуже достовірних жерел.

Большевизм дасть ся запримітити серед промислових кляс. Звичайні соціялісти є сим занепокоені і уложили вже склад правительства на случай уступленя німецького цісаря, маючи на мені запобігти анархії і большевизмови.

В РУМУНІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 18, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Протинімецькі бунти в Молдавії.

ПАРИЖ, 17. жовтня. — Телеграми з Ціріху доносять про вибух протинімецьких заворушень в Молдавії, північній части Румунії. Населене заняло нараз вороже становище против німецьких властий.

В богато місцевостях прийшло до битви між бандами, зорганізованими з румунських селян, і австро-німецькими війсками.

В АНГЛІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 18, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Англія втратила 1,000,000 в убитих.

ЛОНДОН, 16. жовтня. — **До тепер Англія втратила около 1,000.000 жовнірів, убитих у війні, як се доносить телеграма бюра Райтера.**

Індії дали Англії 1,115.000 жовнірів.

ЛОНДОН, 16. жовтня. — Великі побіди ґен. Аленбай в Палестині і Сирії завдячує Англія у великій мірі Індіям.

Індійські війска брали доси участь у битвах у Франції, Месопотамії, Египті, Дарданелях, східній Африці і центральній Азії. По день 31. липня 1918 р. Індії доставили Англії 1,115.189 жовнірів.

Перша індійська позичка воєнна виносила 200 міліонів долярів, а друга сю суму ще значно перевисшила.

Індії вислала 1.500 миль шин, 250 льокомотив і 4.500 возів.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 18, 1918 as required by the Act of Otcober 6, 1917).

НЕДАЛЕКИЙ УПАДОК ПРАВИТЕЛЬСТВА СКОРОПАДСЬКОГО.

Міністер загр. справ, Дорошенко, веде переговори з правительством большевиків.

СТОКГОЛЬМ, 17. жовтня. — **Телеграма з Петрограду доносить, що Німеччина заявила, що має намір розпочати переговори з правительством большевиків в цїли узисканя якоїсь винагороди в заміну за опорожнене України.**

СЕ ВИКЛИКАЛО ЗАТРІВОЖЕНЄ В ПОЛІТИЧНИХ КРУГАХ В КИЄВІ, БО ПРАВИТЕЛЬСТВО СКОРОПАДСЬКОГО, ДИКТАТОРА УКРАЇНИ, Є СЬВІДОМЕ ТОГО, ЩО З УСТУПЛЕНЄМ НІМЕЦЬКИХ ВІЙСК ВОНО УПАДЕ.

Зіновієв, президент петроградської комуни, заявив, ЩО УКРАЇНСЬКИЙ МІНІСТЕР ЗАГР. СПРАВ, ДОРОШЕНКО, ЗАПРОПОНУВАВ БОЛЬШЕВИЦЬКОМУ ПРАВИТЕЛЬСТВУ УГОДУ, ЩОБИ НА ВСЯКИЙ СЛУЧАЙ ПРИГОТОВИТИ СЯ.

РЕВОЛЮЦІЯ НА УКРАЇНІ ЗМАГАЄТЬ СЯ.

Німецькі війска переходять часто на сторону революціонерів.

СТОКГОЛЬМ, 16. жовтня. — **ЗАВОРУШЕНЯ НА УКРАЇНІ ПОШИРЮЮТЬ СЯ І НЕДАВНО ПРИЙШЛО ДО РЕВОЛЮЦІЙНИХ БУНТІВ В ЦІЛІЙ ПОДІЛЬСЬКІЙ ГУБЕРНІЇ, як се доносять телеграми до часописи „Полїтікен".**

В БОГАТО МІСЦЕВОСТЯХ НІМЕЦЬКІ ВІЙСКА ПЕРЕЙШЛИ НА СТОРОНУ РЕВОЛЮЦІОНЕРІВ.

КІЛЬКА ТИСЯЧ НІМЕЦЬКОГО ВІЙСКА ПОВБИВАЛИ СВОЇХ ОФІЦИРІВ ТА ВИВІСИЛИ ЧЕРВОНИЙ ПРАПОР. ВОНИ МАШИРУЮТЬ ТЕПЕР НА ХАРКІВ, ЩОБИ ПОЛУЧИТИ СЯ З ВІЙСКАМИ РЕВОЛЮЦІОНЕРІВ, ЯКІ ОБСАДИЛИ МІСТО.

СЕЛЯНСЬКА АРМІЯ В СИЛІ 5.000 ЛЮДИЙ, ДОБРЕ ЗОРУЖЕНИХ В МАШИНОВІ КРІСИ І ГАРМАТИ, МАШИРУЄ НА ПОЛТАВУ.

МОСКОВСЬКІ КАПІТАЛІСТИ ПЛЯНУЮТЬ БУДОВУ ВЕЛИКИХ ФАБРИК РІЛЬНИЧИХ МАШИН НА УКРАЇНІ.

СТОКГОЛЬМ, 15. жовтня. — **Московські капіталісти утворили компанію з капіталом 300 міліонів рублів в цїли будови великих фабрик рільничих машин на Україні, як се доносять вісти з Петрограду.**

В РОСІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 18, 1918 as required by the Act of Otcober 6, 1917).

НОВИЙ ЗАМАХ НА ЖИТЄ ЛЕНІНА.

АМСТЕРДАМ, 16. жовтня.—**На житє Николая Ленїна, большевицького премієра, зроблено новий напад,** як се доносить кореспондент з Києва.

Ленїн одержав кулю в плечі з револьвера з рук Дваніцького, члена інформаційного бюра саветського. Дваніцького увязнено.

Конґрес комісій „червоного територу.

СТОКГОЛЬМ, 17. жовтня. — **Конґрес відпоручників всіх надзвичайних комісій, утворених в Росії в цїли переводженя „червоного терору", розпочав ся у вівторок в Петрограді,** як се доносять вісти з Росії.

Цїлию сього конґресу є „уложити загальний плян акції і запевнити тісне співділанє всіх комісій".

Ген. Алексїєв помер в Катеринодарі.

БАЗИЛЕЯ (Швайцарія), 11. жовтня. Ген. Михайло Алексїєв, бувший командант російських війск в 1817 р., помер дня 10. жовтня в Катеринадарі, столиці Кубани, як се доносить телеграма з Києва.

Брешковська померла.

ШІКАГО, 16. жовтня. — „Дейли Нюс" одержало вістку зі заграниці, що „бабушка революції", Брешковська, дня 14. жовтня померла в Росії.

Николай Николаєвич засуджений на смерть.

ПАРИЖ, 17. жовтня. — Російська бездротна телеграма, датована: Царськоє Село, 8.25 вечером, дня 15. жовтня, доносить, що з Єкатерінбурґа одержано слїдуючу вістку:

„Після урядової заяви членів місцевого савета переведено розправу проти Николая Романова і засуджено його на смерть. Він буде розстріляний в ночи дня 16-ого".

(Продовжене на стороні 7-мій).

"SVOBODA" (LIBERTY)

The Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized, July 31. 1918.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	1.75	на пів року	1.75
3 months	1.00	на 3 місяці	1.00
In Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	2.00	на пів року	2.00
3 months	1.25	на 3 місяці	1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

ПОМЕР о. ІВАН РУБИНОВИЧ.

В четвер вечер прийшла до нас сумна вістка, що в Майнерсвіл, Па., помер (мабуть на інфлюенцу) тамошний парох, о. Іван Рубинович, головний урядник „Провидіня" і секретар Української Ради. Шкода такого молодого й діяльного сьвященика і громадянина! Тронуті до глибини серця такою ненадійною вісткою, кидаємо грудку землі на домовину Покійного і віддаємо честь Його памяти.

АКЦІЯ ЗА ПОЗИЧКОЮ СВОБОДИ КІНЧИТЬ СЯ.

Нині, в суботу, дня 19-го с. м., кінчить ся акція за 4-тою Позичкою Свободи.

Сей день повинен принести як найбільший збір, аби 4-та Позичка Свободи увінчалась успіхом.

В сей день цілий нарід Злучених Держав повинен доповнити се, що занедбано доси для осягненя повного успіху.

Всі, що живуть в Злучених Державах, горожани чи не-горожани, повинні ужити всіх сил, аби розібрано всі бонди 4-тої Позички Свободи.

Українці повинні належати до перших і закупити як найбільше бондів.

ДЕ ДОКАЗИ, ПАНЕ СТЕЧИШИН?

В 121. числі „Свободи" в статі п. з. „Нечесний спосіб боротьби" писали ми про сьвідому брехню пана Мирослава Стечишина, редактора „Народної Волі", про Українську Раду в Америці, про котру він написав, що її **„заложив п. Демидчук на розказ австрійського консуля Розвадовського з Ню Йорку".** Сю брехню пана Стечишина назвали ми по імени. Ми написали, що се очевидна брехня, безлична клевета і підлий донос. Се спосіб боротьби, нечуваний серед людий, котрі бодай трохи шанують ще своє імя, свою часопись і своїх читачів, які прецінь в кождім разі вимагають від редактора, аби їм говорив правду, бож від кого як від кого, а від свого редактора читачі чейже не сподівають ся, аби їх обріхував.

Коли пан Стечишин дійсно мав би був який пошанівок для свого імени, для своєї ґазети (властиво ґазети не його, але Українського Робітничого Союза) і для читачів тої ґазети, то його обовязком було очистити ся з того закиду.

Обовязком пана Стечишина було оголосити публично докази на публично кинене обжалуванє.

Обовязком пана Стечишина було сказати так:

Або:

1. Я особисто був з п. Демидчуком і чув даний розказ на заложенє Української Ради в Америці, а опісля бачив і знаю, що п. Демидчук розказ виконав;

або:

2. П. Демидчук мені сам се заявив і я се можу ствердити присягою;

або:

3. Є сьвідки, котрі виділи і чули се, що я написав; вони називають ся так і так і вони заявляють, що ствердять се, що я написав, присягою.

Коли би пан Стечишин так відповів, що він в боротьбі з політичним противником іде чесною дорогою; що він не пише того, про що є сьвідомо переконаний, що се брехня; значить, що він має ще якийсь пошанівок для свого імени, для ґазети, в якій пише, і для читачів, котрим се пише.

* * *

А тимчасом що?

Тимчасом пан Стечишин цілком не старає ся очистити з того закиду, що сплямив своє імя і ґазети, в якій пише, брехнею, клеветою і доносом. Пан Стечишин зовсім не дбає про се, що він зневажив читачів своєї ґазети, подаючи їм очевидну брехню за правду. Пан Стечишин зовсім не дбає про се, що він поступив зі своїми читачами несовісно; поступив так, як чоловік, котрий з нічим не числить ся; в котрого нема ріжниці, що є чесне а що нечесне; що є моральне а що неморальне; що є правда а що неправда; одним словом — як чоловік, в котрого честь і самопошана не варта нікля.

У відповідь на наше питанє пан Стечишин відповів тільки тим, що покликав ся на ідіотичну лайку зперед 20 місяців в „Народній Волі"...

* * *

Коли би в той спосіб люди поступали один з другим; коли би один на другого кидав публично обжалуваня, а припертий до муру яко „доказ" на свої обжалуваня покликував ся на якісь глупі лайки, то тоді між людьми була би чиста анархія; тоді люди цілком затратили би понятє і розуміне, що вільно а що не вільно.

Тоді кождий міг би назвати публично пана Стечишина злодієм, а коли би пан Стечишин зажадав від клеветника доказу на те, що він злодій, вистарчило би покликатись на якунебудь дурну лайку і все було би гаразд.

Такий спосіб боротьби власне пропаґує п. Стечишин в „Народній Волі".

* * *

Однак, Богу дякувати, Америка ще не большевицька, ані тут Українці ще не поварювали так як большевики, аби забути і затратити понятє про те, що чесне а що нечесне; на що людський розум і мораль позволяє, а на що ні.

Українці в Злучених Державах вміють оцінити, що чесне а що нечесне; що є допустиме а що ні. Пан Стечишин грубо помиляєть ся, як гадає, що і читачам „Народної Волі" можна очевидну брехню подавати за правду.

Се знасилуванє правди, якого допустив ся пан Стечишин, йому не забудеть ся. Загал український буде добре памятати, як він сьвідомо ужив брехні і навіть не старав ся очистити з публичного закиду про свою (так, свою власну!) брехню, клевету і донос.

* * *

Серед преси, яка має якусь самопошану, таке явище неможливе.

В Галичині міг ще пустити ся на такий крок звісний Демянчук у своїй ґазеті „Руский Селянин", однак його ґазети ніхто не причисляв до преси, признаної публикою. Доносів соромилась навіть вшехпольська ґазета „Слово Польске", а на Україні навіть чорносотенна ґазета „Киевлянин" і та стидалась доносів і для сеї цїли чорносотенці мусїли перед війною заложити собі спеціяльну ґазету п. з. „Кієв".

В Галичині і на Україні люди, що уживали би ґазету на доноси чи то на особи чи то на немилі собі орґанізації, не мали би місця в публичнім житю. У Львові чоловік, що ужив би такого доносу, як ужив пан Стечишин на Українську Раду в Америці, не міг би публично показатись перед людий.

А у нас?...

У нас, „на американській Україні" нібито все вільно.

Тут пан Стечишин хоче, аби приняв ся спосіб, де чоловіка чи орґанізацію можна назвати злодійською після усякої вподоби, без жадного доказу.

* * *

Ми знаємо, що пан Стечишин жадного доказу на своє тяжке обжалуванє, яке кинув на Українську Раду в Америці, не дасть і ми знаємо, що наше писанє на його адресу є зовсім безцільне; ми знаємо, що одинока дорога з людьми, які уживають такого способу боротьби, є судова і сподіваємо ся, що Українська Рада в Америці віддасть ту справу судови.

Цілию нашої статі є тільки протест проти розбою на правді, на чесности і на людяности.

Ми протестуємо проти такого способу боротьби, який заводить пан Мирослав Стечишин в „Народній Волі", бо ми не хочемо, аби українська преса в Злучених Державах впала до низини львівського „Руского Селянина" або московських чорносотенних ґазет. Ми не хочемо, аби спосіб боротьби пана Стечишина вважав ся за принятий і звичайний серед української преси в Злучених Державах. Ми боронимо чести української преси тут і перед старим краєм.

Ми боронимо чести також українського загалу в Злучених Державах, аби не приняв ся і не поширив ся погляд, що таке злочинне знасилуванє правди, якого допустив ся пан Стечишин в „Народній Волі", належить до загальних явищ серед того загалу.

РЕФОРМИ В ЦЕНТРАЛЬНИХ ДЕРЖАВАХ.

Німеччина й Австро-Угорщина, приймаючи мирові услівя президента Вілсона, спішать ся завести у себе внутрішні реформи.

Німецька союзна рада („бундесрат"), про котру ми писали в останнім числі „Свободи", ухвалила вже поправки до конституції, в яких каже, що на виповідженє війни або заключенє мира — окрім таких случаїв, коли би чужа армія наступила на німецьку землю або чужі воєнні кораблї напали на німецьке побереже — треба згоди німецького парляменту і союзної ради.

Також шляхта в пруськім соймі ухвалила резолюцію, що годить ся на знесенє куріяльної (там є три курії) системи у виборах до пруського сойму — через ухваленє нового виборчого закона (на підставі обмеженого загального голосованя, яке признає старшим виборцям 2 голоси, а женщинам не признає жадного).

Ті реформи вже мають своє значінє, але не велике.

Се, що на виповідженє зачіпної війни треба згоди парляменту, має своє значінє, але се, що лишаєть ся старосьвітська союзна рада, до якої членів іменує цісар, королї і князї, є старосьвітською диковиною, якої німецький нарід не повинен терпіти. Така союзна рада — се дійсний скандал. Вона або повинна бути знесена або заступлена новим тїлом, до якого членів вибирав би нарід з поодиноких союзних держав — загальним голосованєм, так як тепер в Злучених Державах відбувають ся вибори до сенату.

Крім того нічого не чути про правительство в Німеччині, покликуванє волею більшости парляменту та одвічальне перед ним. Доси ціле правительство в Німеччині — се канцлер, одвічальний тільки перед кайзером.

З виборчою реформою в пруськім соймі також щось невиразно. Голосованє повинно бути рівнє і загальне. Всі старі штучки повинні бути усунені.

* * *

В Австро-Угорщині теж зачинають ся славетні „реформи".

В угорськім соймі в Будапешті проголошено независимість Угорщини від Австрії, а лишено тільки унію персональну, значить, що цісар Австрії є рівночасно королем Угорщини.

Така „реформа" добра для Мадярів, а особливо для мадярської шляхти, але другі народи Угорщини, які творять більшість населеня, не потребують мадярських „реформ", — вони хотять свободи. Хорвати вже проголосили свою независимість від Угорщини, а ще є в Угорщині Румуни, Словаки й Українці. Всі вони хотять свободи, а не мадярської независимости. Всі вони хотять независимости своєї; всі вони хотять позбутись мадярської независимости, яка є для них неволею, і розлучитись з Мадярами, а злучити ся зі своїми братами.

З Австрії знова доносять, що там цісар Кароль вибираєть ся в сих днях проголосити „реформу" в Австрії. Має він нібито проголосити, що Австрія буде новою державою, зложеною з народних країв, в яких поодинокі народи мали би самоуправу. Мала би нібито бути федеральна спілка народів. Був би там німецький край, чеський край, словінський край і навіть — як доносить одна телеґрама — **„руський край".** Про польський край не згадуєть ся, бо видно Австрія вже згодила ся віддати Краківщину Польщі. Однак як вона віддасть Краківщину Польщі, то Галичина і північна Буковина будуть відділені від Австрії і той „руський край" припирав би тільки до Угорщини, а не до тої нової „федеральної" Австрії. Отже дивно виглядала би приналежність того „руського краю" до Австрії вже з самих географічних зглядів, але ще дивнійше з національних зглядів. Український нарід не може згодитись, аби його землї належали до чужих держав, коли він здобув собі свободу і повстала українська република.

Всякі подібні пляни австрійські або польські український нарід мусить поборювати як найзавзятійше, бо він має тільки одну ціль: **злука всіх українських земель в українській народній републицї.**

ПАМЯТИ Л. М. ДРАГОМАНОВОЇ.

Померла Людмила Михайловна Драгоманова, дружина славного українського вченого та публіциста, сьвідок його невтомної праці, помічниця й порадниця, та й сама щира робітниця на українській ниві мало не до останних днів.

Хто бував по 1905 році в „Просьвіті", або в українськім клюбі (в Киеві) на всяких відчитах та рефератах, той развраз міг бачити в передних лавках скромну стару жінку, в темнім убраню, з шляхотним виразом змученого; хоровитого облича, на якім горіли ясно молоді очи. Се була Людмила Михайловна. Той інтерес до української справи, який дало їй спільне житє з найвизначнійшою за послідні десятиліття в українстві людиною, підтримувала вона вже самостійно по його смерти. Її боліли й політичні події і літературні змаганя і громадське житє на Україні; нічого того не цурались вона по своїм повороті з добровільного засланя до рідного краю. В сеї хоровитої жінки з мягкою, чулою по жіночому вдачею та великою здатностию до художних пережиparticularly вань в сфері згуків і фарб — било ся серце громадянки і яко громадянка вона боліла й раділа радощами рідного краю.

Людмила Михайловна з родини Судовщикових належала до цьвіту старої київської інтеліґенції, що по реформі 1861 р. з молодим завзятєм і запалом кинула ся була в роботу на користь недавно визволеного народу. Шлюб з Драгомановом (р. 1864) відразу ввів її в круг інтересів українства і вільний від родинного клопоту час Людмила Михайловна віддавала культурній та просьвітній роботі. Гарне вихованє, знанє чужих мов, художні нахильности і громадянська жилка — все те тягло її до такої роботи і Людмила Михайловна безпосередно приймає в ній участь, допомагаючи в праці свому чоловікови. Так р. 1874 в „Вєстніку Европи" була надрукована за підписом Л. М. дуже цікава її праця „Народнія нарічія и містний елемент в образованії".

Проживаючи за кордоном, Людмила Михайловна брала горячу участь в громадянських справах, і у відомім виданю листів Драгоманова, яке зладив М. Павлик, знайдено чимало вказівок про те, як і листів Л. М., що показують, як щиро вона цікавилась громадськими справами та як горячо озивала ся на всякі тогочасні „злоби дня". Переїхавши по смерти дружини до Киева, Людмила Михайловна по давному увійшла в українське житє, хоча вже літа й потреби заробляти на шматок насущного хліба не давали їй проявляти в тім великої активности. Музика, мальованє та переклади з української мови, які вона містила давним звичаєм в тім же таки „Вістнику Европи", заповняли її житє, аж поки тяжка недуга не звалила її на ліжко, з якого встати вже не довелось.

Земля пером хорошій людині і щирій українській громадянці, що була одною з перших жінок робітниць на нашій національній ниві.

С. Єфремов.

(„Н. Рада").

ПОДІЛ АВСТРІЇ.

Що Австро-Угорщина мусить розпасти ся, що неможливе є істнованє такої держави, де один нарід гнітить другий, де народи ділять ся на упривілеовані і покривджені, се віддавна всі знали і до сего віддавна прямують всі покривджені Австро-Угорщиною народи.

Що аліянти дійсно носять ся з гадкою поділу Австро-Угорщини, про се вже нераз говорив премієр Великої Британії, Лойд Джордж; за сим станув також президент наймогучійшої держави на американськім континенті, Злучених Держав, Вудров Вілсон. Про сю справу поділу Австро-Угорщини і увільненя покривджених нею народів заговорила також і ванкуверська часопись „Ванкувер Дейли Сон" в своїй статі „Поділ Австрії", де так говорить ся про згадану справу:

„Британія, Франція, Італія, а тепер також Злучені Держави признали формально чехословацьку націю. Се рівнаєть ся заяві, що аліяти задумують і уважають, що мають досить сили, аби поділити старинну австро-угорську державу.

„Чехо-Словаки в своїй вітчині замешкують королівство Чехії, в котрого осередку є місто Прага. Вони становлять лиш один з многих підданих народів, які стремлять до увільненя зпід габсбурського пановання.

„Рівнож має також повстати полуднево-славянська держава понад Адріятиком, в якої склад війдуть Серби, Хорвати і Словінці, котрі мабуть утворять конституційну монархію під скиптром сербського пануючого дому.

„Там повстане також королівство Польщі, яке утворить ся з провінцій занятих Росією, Прусією і Австрією понад сто літ тому назад. В додатку до сего там полишить ся ще около **три міліони Русинів, яких, цілком зрозуміло, прилучить ся до України.**

„Коли усіх тих змін доконаєть ся, то се, що лишить ся ще з Австрії, ледви буде вистарчуючим, аби поставити її в рядах великих держав. Австрія дала ся ужити Німеччині яко знаряд до розпочатя війни і їй приобіцяно за те, яко її добичу, територію на Балкані. Тепер мусить вона потерпіти за всі наслідки свого вчинку".

Як бачимо, то редакції „Венкувер Дейли Сон" є добре відомі політичні і національні відносини в Австрії і пляни поділу Австрії; ся часопись представляє се якраз так, як сього бажають собі народи Австрії, а між ними й Українці. Що се наступить, нема сумніву, бо аліянтська побіда більше ніж певна, про що сьвідчать послідні події на західнім, як і на полудневo-східнім фронті, в Македонії, недавна мирова пропозиція Австрії, котру аліянти, яко певні побіди, відкинули, а також піддане Болгарії аліянтам.

(„Український Голос").

УКРАЇНЦІ, ВСТУПАЙТЕ ДО УРЯДОВОЇ СЛУЖБИ!

Війна вимагає праці многих людий не тільки на поли битви, але і дома. Уряд Злуч. Держав раз враз відзиваєть ся до горожан сего краю, щоби займали ріжні урядові місця, які, хоч не так поплатні як місця приватні, але незвичайно важні длятого, щоби виграти війну. Під сю пору уряд потребує всілякого рода фахових робітників по ярдах, де будують кораблї, по фабриках амуніції і т. п. Кромі сего потреба телеґрафістів, телефоністів, правників, друкарів, знавців господарства, інжинірів, контрольорів, буккіперів, почтарів, післанців, вачманів, шоферів, учителів, сторників, людий, що знають ріжні чужі мови, зелізничників, кравців і т. и. Майже в кождім більшім почтовім уряді можете дістати подробиці про се, яких людий уряд потребує, яка плата, які услівя принятя. Сї місця можуть займати лише горожани сего краю, мущини або женщини. Пересічний вік аплікантів 18 до 45 літ. Деякі місця дають і молодшим або старшим. Кождий, хто хоче дістати яке місце, мусить внести відповідне поданє (аплікейшен), долучити свою фотоґрафію, подати імена людий, що його знають, а часом також здати відповідний іспит. Як на вашій почті не можете довідати ся подробиць про сю справу, то пишіть впрост до Вашінґтону на адресу:

U. S. Civil Service Commission,
Washington, D. C.

ПОТРЕБА КЛЕРКІВ.

Уряд Злучених Держав потребує многих людий, що вміють стеноґрафувати та писати на машині. Тисячі таких людий, дівчат і хлопців, вже дістали добру роботу у Вашінґтоні та деинде, але того всего ще замало. Уряд потребує ще тисячі таких людий. Є се добра нагода для дівчат та хлопців, які вміють стеноґрафувати та писати на машині (тайпрайтувати), дістати добру роботу, а рівночасно прислужити ся свому краєви у сій сьвітовій війні. Іспити (еґзамінації) відбувають ся що вівтірка у певних означених містах. Іспити сї дуже легкі. Кождий хлопець і кожда дівчина пересічного образованя може здати такий іспит. Подробиці про сю справу можна дістати на кождій почті або пишучи впрост до:

U. S. Civil Service Commission,
Washington, D. C.

Фляшки уста мають, шиби мають уха.

Читач не знає болю письменника.

Майно є богатством родів, мудрість є богатством тисячи родів.

Жовнір дає, а ви лиш позичаєте.

Або бонди Свободи, або німецький податок.

Купуйте „тут", аби виграти „там".

Або білїони на оборону, або білїони на відшкодованє.

Хто Злученим Державам не позичає, сей до кайзера на службу вступає.

Як не купуєш бондів Свободи, то по свобідній земли не ходи.

Будь одним з мілїонів на позичку білїонів.

Давай монету на знищенє гнету.

Доляри у Вуйка Сема скрини, підуть кайзерам на домовини.

Бонди говорять голоснійше ніж слова.

Як ви не можете бороти ся, то ваші гроші можуть.

Свобідні люди свобідно думають; купують бонди і людство з неволі визволяють.

Гроші із закуплених бондів Свободи йдуть на поживу для жовнірів.

ДОПИСИ.

З TERRYVILLE, CONN.

Сумний випадок.

В нашій місцевости помер ...я 7. жовтня б. р. один чоловік, Українець, Лука Барник, з ...лднчин з села Новосілки, пов. Ліско. Я небіщика не суджу ... його вже Бог осудив ... але ... правду. Він церкву обходив, а зате сальону не оминав. ...е належав до жадної організації, а коли йому хто говорив, ...би до ...ої організації вступив, то він все мав якусь видовку. Жінку і дрібні діти в ...рі кр...ю полишив на божу ...ку. Цего не мав, бо що заробив, то змарнував. Як помер ... одного Поляка, то той Поляк дав знати до міських властей, аби його труна забрали. ...ождий померлого цурав ся, ...ож його тіло лежало у погребника. Похвали його в тім лазі, у яких ходив до роботи. ...го закопали на міськім цвинтарі в тім місци, яке є призначене для бездомних і беззахисних людий. Умер, не поєднавши ся з Богом, і потвердив ту ...иру пословицю, котра каже: Як жите, така смерть".

А чи то мало подібних легкодухів є між нами? Неодин з ...аших людий говорить: „Я здоровий, я міцний! Я не хочу жадної організації! Я не буду даром давати свої гроші давати, аби ...они собі свої животи пасли!" ...и повідаю: Не правда, Брате! Ти дуже милиш ся, бо хто ...е працює, то там заплату бере. Ой Брате, Брате! Твоя сила ...к та павутина. Як косар зітне цвітку косою, таксамо і ...ас тота смерть звалить з наших ніг. Тому ми мусимо бути ...отові на се. Ми мусимо забезпечити ся на ту дорогу, мусимо подбати, щоби по нашій ...мерти нашого тіла ніхто не ...урав ся.

А деж нам за таким безпеченством шукати? — Ніде инше, тільки в нашого дорогого ...ніжна, в нашого батька — в ...У. Н. Союзі, котрий посилає ...о нас свою посланницю „Свободу" і нас кличе до себе, аби ...и ставали його членами.

Та що-ж, коли ми глухі на ...голос того свого батька, відносимо ся байдужно до його щирих кличів. А той наш батько, ...той Український Народний Союз утер вже гірку сльозу не ...одній матери, звалив тяжкий ...камінь з серця не одній сироті, ...игоїв болючу рану не одному ...вдовині! Не одну він сироту ...підодягав, не одну сироту напитив, не одну сироту приодів, ...е одну сироту від зимна обігрів, не одного нашого брата чи сестру на вічний спочинок відпровадив, як сього наша грекат. церква вимагає.

Тож ще раз кличу до Вас, Братя і Сестри: Ставайте членами У. Н. Союза, щоб між Вами не трафив ся такий сумний випадок, як той з бл. п. Лукою Барником в Терривіл, Конн. Най чужинці з нас не сьміють ся!

Михайло Шандрович,
член У. Н. Союза.

З DERBY, CONN.

Гниле яблоко в українській громаді.

Починаючи писати понизші стрічки, заявляю наперед, що не маю думки невинно нападати на чоловіка, але хочу виказати підлу роботу того чоловіка, котрий з причини, що дістав „джаб" в одній асекураційній компанії, хоче нищити товариство і відділ У. Н. Союза лише на те, щоби, як то каже, було більше кого асекурувати. Отсе спонукало мене виказати підлу діяльність нашого агента.

Третий рік вже минає як в Дерби, Конн., горстка щирих людий по тяжкім труді заснувала товариство під назвою „Запорожська Січ", яке є відділом У. Н. Союза і яке до сего часу зросло в споре число членів, а в касі є спора сумка гроший. Все те придбало ся щирою працею завдяки тим людям, котрі щиро і совісно працювали для товариства і для добра народу. Єдність членів сього товариства не подобалась нашому агентови, тож він став добирати способу, щоби се товариство і відділ У. Н. Союза знищити.

Кождий знає, що товариства знищити не мож тоді, як в нім є любов, єдність і щирі робітники, але наш агент знайшов собі спосіб. Він скликав до одної хати так званий „чарковий мітінг". Учасників згаданого мітінгу було чотирох. Ликнувши по кільканайцять киліщків окаянної варенухи, вони дістали заворот голови і розпочали суд над товариством „Запор. Січ" та деякими його членами. Осуд видано на чотирох членів, імено: тов. В. Калину постановили вигнати на чотири вітри за те, що він дбає о товариство і о його касу; тов. М. Головчука маєть ся знищити маєтку, а товаришів І. Гупала і Т. Михальчука маєть в якийсь спосіб „пофіксувати" за те, що вони підпирають своїх товаришів в щирій роботі.

Отсих кільканайцять повисших стрічок, які я навів, се дійсна правда. Се не є жадна видумка, але твір нашого агента, котрий ставить себе з мудростю висше від першого ліпшого чоловіка.

А тепер відзиваю ся до Вас, Товариші і Товаришки, і запитую Вас: Чи така людина, котра хоче нищити те, що ми кілька літ будували, може мати місце між нами, щирими для свого народу людьми? Ні, Товариші і Товаришки! Ми повинні погорджувати таким чоловіком доти, доки він не поверне ся за свою злобу. Кождий з Вас знає, що ми ніколи не ставали на перешкоді нашому агентови. Ніколи ніхто не відмовляв людий, аби вони не асекурували ся, бо кождий знає, що кожда асекурація є добра тоді, як її поліса є точно виповнена, і се приходить в нещастю з помочию. Але ніколи ми не повинні забувати про се, що своя організація є перша, іменно Український Народний Союз, бо хто стає його членом, то користає два рази, або три рази більше ніж би він був в иншій асекурації, а то через те, що, як знаємо, Український Народний Союз не одній сироті дав поміч, та ще морально підпирає своїх членів своєю часописю, котра все стає в обороні інтересів нашого народу, а сього ніяка инша асекурація не робить. Тому то обовязком кождого Українця є стати членом своєї організації скорше, ніж організації чужої. Але наш агент чомусь сього не може зрозуміти, помимо того, що признав ся, що „Свободу" дуже любить читати (але пренумерувати не хоче), лиш плете темним людям несотворені річи про нашу організацію.

Найбільше лихо лежить в тім, що наш агент не любить жити правдою. По кількаразовім недобрім виповненю поліси людий від него починають відвертати ся, бо він часто „забуває", що говорить инакше, а виповняє полісу знов инакше — так, як йому хочеть ся. Він думає, що сему лиху винно товариство і організація і нуж розбивати їх.

Отся висше наведена підла робота нашого агента може всім членам не є ще знана, тому то я остерігаю всіх членів товариства „Зап. Січи" і відділу Укр. Н. Союза, щоби з такою людиною знали, як мають обходити ся. Товариство залежить не від кількох одиниць, але від усіх його членів, отже тому всі ми повинні станути в його обороні, а нашому агентови і його поплечникам дати відповідну заплату за їх кирню.

Член тов. „Запорожська Січ", 23 відділу У. Н. Союза.

З DETROIT, MICH.

Дітройтським Українцям під розвагу.

З яким пристаєш, таким ся стаєш. Воно так і правда, бо як зайдеш собі з дурнем, то і сам дурнем зістанеш.

Шоби не забирати в нашій часописи богато місця, мушу хоть коротенько згадати про розвій нашого тов. „Запорожська Січ" в Дітройт, Міш. Вже упливає третий рік, як тов. „Запорожська Січ", відділ 75 У. Н. Союза, істнує в Дітройт, а що ж з него? Правда, воно має досить членів добрих, котрі дбають о розвій товариства і о добро цілого українського народу, але має також і дурних „Стецьків", а Стецькови то все дістанеть ся гарбуз, бо він більше нічого не знає, як гарбуз, і в його голові нема нічого, як тільки гарбуз.

Ми тут на вільній земли Вашінгтона замісць провадити нарід до просьвіти і показати чужинцям, що ми є великий і культурний український нарід, то ми самі себе втручуємо у ще гірше багно і неволю, з якої то наші провідники українські нас тягнуть і щиро працюють не тільки для нас самих, але і для наших дітий, і докладають всіх своїх сил і старань, щоби українське імя істнувало на свободі, а не так, як наші урядники у нас в товаристві провадять. Бо що я там навчив ся, або учу? Нічого! Цілком нічого! Прийди на мітінг, то тобі скажуть, що наші часописи „Свобода" нема що читати, бо там є тільки сварки і дурниці. Отож як ви не розумієте, що там описуєть ся, то певна річ, що ви є самі дурні, а наша часопись жадних дурниць не містить. Ми повинні старати ся, щоби наша часопись „Свобода" виходила не три рази на тиждень, але що дня, і щоби вона мала більше сторін друку. А ви замісць підтримувати свою газету старaєте ся її знищити. Скорше ви, товариші, собі сядьте, як нічо не знаєте, а „Свободі" дайте спокій, бо вона учить просьвіти не такої як ви, урядники підвладного відділу У. Н. Союза.

Ви замісць провадити мітінги після статута У. Н. С., то ви зачинаєте агітувати за Січинським, котрий є ворогом У. Н. С., і то ще з таким геройством з кулаками до бійки, так як ті когути. Осудіть же самі, чи то так добре робити? І таким способом ви хочете збільшити своє товариство? Ні! До такого товариства ніхто не хоче приступати, бо мудрий чоловік не хоче бити ся, не хоче на патрольці їхати, бо се би була ганьба для українського народу.

Може Ви, товаришу предсідатель, уважаєте се за добро? Ні! Се ганьба, велика ганьба!

Скажіть, чи Ви допустили хоть до одного представленя, щоби наше товариство дало? Ні! Ви сказали, що нема кому, а предсідатель Ви не знаєте кождого товариша зосібна: хто він і що він є. Чейже може хто хоть під школою ночував... Але Ви не дасьте нікому нічого говорити і нікого не пошануєте, бо Ви самі не знаєте, хто Ви і що Ви є.

Маєте два гарні прапори: один американський, а другий український, тай лежать до них. Замісць їх показати народови, то Ви їх десь сховали, лихе знає де. Лучше було ті гроші обернути на що инше, бо на що тих прапорів? — щоби дурно лежали? Замісць розвинути їх в такий спосіб, як инші товариства роблять і станути під прапор „на стрічу сонцю золотому", то Ви станете з кулаками до бійки, як Вам ся лучило на зборці, коли малисьте вийти на посьвячене угольного каменя під українську католицьку церкву, де були зібрані тисячі-тисячі всілякого народа і всі братства і товариства місцеві і околичні і навіть польські братства і товариства прибули. Чому? Бо сей нарід каже, що „без віри нарід загибає". А славної Січи на тім посьвяченю не було. Чому? Бо її члени безвірники. А хто? Самі урядники, проводирі товариства. І се Ви уважаєте за добрий поступок, за розвій товариства? Ні! Се нанесло ганьбу для товариства і спричинило його упадок. Чому? Бо там є католики в тім товаристві і як, борони Боже, смерть котрого захопить, то священик католицький не може його похоронити, бо таких людий без віри на католицький цвинтар не приймають. То Вам за се подяка, товаришу, предсідатель, і ще другим кільком, бо предсідатель насамперед скаче з кулаком — се добрий провідник...

Отож всі товариства повинні ставити на уряд людий чесних і просьвічених, аби вони ширили просьвіту. А невідповідних урядників треба гнати геть, дати гарбуза, як дурному Стецькови, та нехай ідуть робити розкори в багно та очерети.

А. Галас.

Closely bound

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Поклін Українців першому президентови Злучених Держав.

В середу (16. б. м.) був у Мт. Вернон, Ва., адміністратор гр.-кат. дієцезії, Впр. о. Петро Понятишин, і там о годині 3-тій пополудни зложив на гробі Юрія Вашінґтона вінець в імени 600.000 Українців в Америці.

Про сю справу в четверговім числі джерзисітської газети „Джерзи Джорнал" читаємо ось-таку новинку: „Українці в Злучених Державах віддають честь Вашінґтонови. — Вашінґтон, 17. жовтня. — Нині лежить на гробі Вашінґтона вінець „в імени 600.000 Українців в Америці, які є льояльні засадам ґенерала Вашінґтона". Впр. о. Петро Понятишин, адміністратор русько-католицької дієцезії в Злучених Державах, був провідником паломництва до Мавнт Вернон і зложив чолобитню на гробі першого Президента".

Чи таких українських громад буде богато?

Доносять нам з Ембрідж, Па., що тамошний Український Комітет Позички Свободи зібрав доси $17.500 на ліберти бондс. Як би кожда українська громада в Америці сповнила як слід свій патріотичний обовязок, то Українці в Злучених Державах мали би чим повеличати ся перед тутешним правительством.

Рочестерські й олієнські Українці закупили бондів Свободи за $17.000.

Доносять нам, що Український Комітет для четвертої Позички Свободи в Рочестер, Н. Й., розпродав між своїми земляками бондів за $10.000, а такийсамий Комітет в Оліен, Н. Й., за $7.000. Сю квоту субскрибували тамошні Українці до кінця минувшого тижня, отже є надія, що до кінця кампанії зберуть значно більше. Славно!

Редактор „Гайдамаків" помер.

У вівторок вечером помер в Філядельфії редактор „Гайдамаків", Данило Якимів. Покійний перед тижнем запав на інфлюєнцу, з якої розвинуло ся запалене легких. Оставив жінку і дитину, також хорих на інфлюєнцу.

Інфлюєнца причиною божевіля.

Соломон Джонс, крамар в Бруклині, занедужав на інфлюєнцу і підчас сеї недуги дістав помішане ума. Члени його родини і присутний полісмàн набрали ся від Джонса чимало ґузів, заки їм удало ся поконати розбішеного і відставити його до шпиталю. Недужий Джонс був під опікою лікаря.

В горячці вискочив через вікно і убив ся.

Казимир Шелявський, родом з Австрії, проживаючий під пору в Бруклині, занедужав на інфлюєнцу, а відтак на запалене легких. В приступі сильної горячки недужий зірвав ся з ліжка, прискочив до вікна і з третого поверха кинув ся на камінний хідник. Забрали його до шпиталю, але там він по кількох хвилях сконав. Брат недужого, Венямин, хотів його зловити при вікні, але не успів на час.

Невдалий ратунок.

Френк Ле Баррон, 80-літний старець в Корнінґ, Н. Й., хотів виратувати з горіючого дому Віліяма Клярка 6-літну дівчинку, Ірену Вілярд. Добрий вчинок старцеви не вдав ся, бо дівчинка згоріла, а він самий смертельно попік ся.

Военна арґументація причиною бійки.

Між гуртком Австріяків і Москалів в Бруклині почала ся з приводу війни горяча арґументація, яка довела до кровавої бійки. Шість осіб зістало покалічених легко, а три треба було взяти до шпиталю. Полісмени подибали на хіднику трох непритомних від ран мущин. Їх імена: Іван і Юрій Ґец і Михайло Гудка. Всі три є тепер під арештом.

„Фарми Побіди".

Ті фармери в стейті Айова, котрі обсіяли пшеницею приписану скількість землі, дістануть від уряду таблиці з написию „Фарма Побіди". Приписана скількість землі, яку мало ся засіяти пшеницею, виносить 1 акр на кождих 8 акрів. Пропорція для тих фармерів, котрі мають дуже богато землі неужиточної під управу, є значно меньша.

Военні кошти Злучених Держав.

В четвер внесено в палаті послів у Вашінґтоні законопроєкт на ухвалене дальших военних видатків в квоті $6.000,000.000 (шість біліонів долярів). Разом з попередними видатками се зробить суму $26.136,997.439.

Скупали „слекера".

В одній фабриці у Вустер, Масс., всі робітники, окрім одного, закупили бонди Свободи. Чоловік, котрий відмовив ся купити бонд Свободи, заробляє добрі гроші, і тому його товариші обурили ся на нього. Пімстили ся на нім в той спосіб, що кинули його до збірника студеної води. Поліція до сеї справи не мішала ся.

„Котра година?"

Перед судію Сімса в Ню Йорку полісман Лямурі привів одного веселого панка, Свена Годена, якого він арештував. На запит судії, за що він арештував Годена, полісман відповів так: „Коли я стояв на своїм становищи біля ресторанту на „Коломбус Соркел", о 4-тій годині рано (се було минувшої середи) арештований мною Годен приходив до мене пять разів в протягу 15 мінут і все питав ся: котра година".—„Що-ж тоді стало ся?" — поспитав судія. „За пятим разом я не відповів йому на його питанє, а він вдарив мене тоді кулаком під бороду" — відказав полісман. „Нащо ви се зробили?" — звернув ся судія до арештованого. „Пане судіє, — оправдував ся запитаний — мені було дуже вкучно і я хотів знайти собі когось до бесіди". — „Заки арештований мене вдарив — перебив полісман — він сказав до мене: „Коли я питаю котра година, то я се хочу знати". — „Ви хотіли знайти собі когось до бесіди — мовив судія до Годена. — Ви напаствували полісмана через 15 мінут, отже заплатите доляра за кожду мінуту". Годен виняв з кишені 15 долярів, положив їх спокійно на стіл, а відтак звернув ся до полісмана і запитав його поважно: „Котра година?" Всі присутні в суді, не виключаючи і самого судії, вибухли голосним реготом, а веселий панок, підморгуючи оком, вийшов повільно за двері судового будинку.

BUY LIBERTY BONDS!

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

Землетрясене в Порто Ріко.

Цілий остров Порто Ріко навістило в суботу (12. с. м.) сильне землетрясене, яке спричинило дуже великий переполох і значні шкоди. Нараховано покищо 150 жертв в людях. Докладної статистики всіх шкід годі зібрати, бо комунікація всюди перервана. Населене було в страху, що повторить ся катастрофа з 1869 року, яка спричинила була величезні знищеня.

Наслідки війни.

Бернард Маллет, ґенеральний британський реґістратор уродин, каже, що крім жертв, які впали на поли бою, Европа стратила у війні 12,500.000 еств, які мали бути колись людьми, але задля браку батьків не прийшли на сьвіт. В кождім дальшім дни війни Британія, Франція, Італія, Австро-Угорщина, Німеччина, Туреччина і Болгарія тратять 7.000 людий в ненароджених.

Поляки протестують проти шляхти.

Дня 31. серпня 1918 року в Кракові відбув ся зїзд представників польських демократичних партій Галичини і Польщі. Зїзд ухвалив протест проти „самовільних кроків таких ошустів, як князь Радзївіл і ґраф Ронікер" і заявив, що „лише польский нарід може рішати про будучність Польщі".

Новий поділ на Угорщині.

Тепер Угорщина ділить ся на 72 повіти. Мадярське правительство запропонувало зменьшити їх до 50, аби в той спосіб дати Мадярам більшу силу. Після нового поділу Мадяри не мали би більшости лише у сімох повітах.

Шпіцберґен в руках Анґлії.

Анґлійська военна експедиція перебрала острови Шпіцберґен на Північнім Ледовім мори під свою контролю, конфіскуючи там всі копальні угля, які доси належали до німецьких компаній.

До Греції повезено 50.000 штучних ніг.

Американський Червоний Хрест, який щойно відїхав до Греції, повіз зі собою 50.000 штук штучних ніг для жовнірів-калік.

BUY LIBERTY BONDS!

Японія змагає до демократизму.

ТОКІО, 30. вересня. — Утворене нового кабінету міністрів в Японії вказує, що новий режім склонюєть ся в напрямі демократії. Послідних сім японських премієрів належало до кляс бюрократичних. Зорґанізоване нового кабінету відбуло ся з небувалою скоростию.

Лист большевицького „команданта" до своєї жінки.

„Мінське Слово" надрукувало цікавий документ людини, котра представляє психольоґію большевиків. Сей лист є писаний большевицьким командантом до своєї жінки:

„Моїй високоповажаній супрузі Агрипині Івановній найнизший поклін.

„В перших стрічках мого листа повідомляю тебе, що з милости божої і з волі моїх товаришів жовнірів в мені кружить тепер благородна кров, бо я тепер батько — командір цілого полку і завідатель над банковою касою.

„Посилаю тобі сто рублів, за які купи собі астраханський ковнір і перо до капелюха.

„Не держи компанії з селянськими бабами, а ходи до офіцирських жінок. Та не ввалюй ся до них в хату, як яканебудь свиня, а най про тебе дадуть знати, щоби знали, хто ти така.

„Не розгулюй ся з жовнірами і не обезчещуй моєї полкової заслуги. Як я вернусь і довідаюсь щобудь про тебе, не з добром тобі буде.

„Твій муж, а нині командір полка, Фома Терентєвич Кіслоухін".

Жінка Кислоухого з радости такої заслуги свого мужа сей лист показувала всім своїм селянам і він попав на сторінки мінської часописи.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

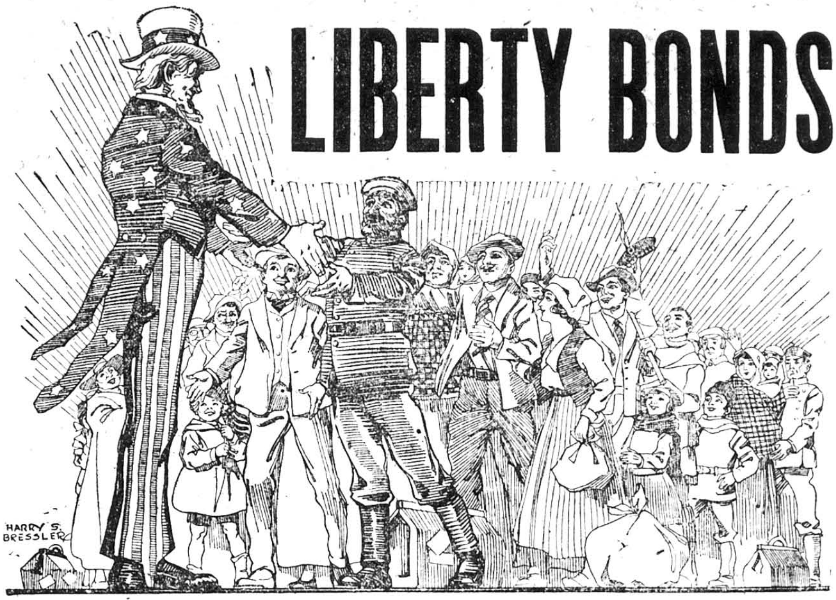
І. К., Літл Фолс, Н. Й. — З галицькими кацапами політичні круги не числять ся, бо вони не репрезентують ніякої народности.

В. З., Бруклин, Н. Й. — Славянський леґіон має складати ся з самих добровольців, отже ясна річ, що нікого не будуть затягати там примусово.

Т. М., Скрентон, Па. — Ваша допись уже тепер не на часі, тож тому не буде поміщена.

Н. С., Вайтінґ, Інд.—На жаль, ми вже тепер не памятаємо, з якої причини Ваша допись не була в своїм часі поміщена.

ЧОМУ ВИ ПОВИННІ КУПИТИ LIBERTY BONDS

Ви заробляєте тут більше гроший як Ви заробляли в Европі, ліпше жиєте, маєте більше волі і свободи, можете дати своїм дітям ліпше образованє.

Помимо війни, яка обхопила цілий сьвіт, Ви безустанно хіснуєтесь сими користями, бо американська армія боре ть ся побіч армій других свободолюбних народів проти самолюбних забаганок володіня сьвітом мілітарних панів Німеччини і її плазунсько-підданчих союзників.

Америка вже осьвідчилась за відбудовою Бельгії; признала независиме правительство Чехо-Словаків і заявилась за самостійностію других народів. Щоби забезпечити сї наші заяви, ми мусимо перше ВИГРАТИ ВІЙНУ.

Щоби і на дальше хіснуватись користями, які Ви посідаєте тут в Америці і щоби помочи Вашим родинам і приятелям вріднім краю здобути свободу, Ви мусите помочи ВПЕРЕД ВИГРАТИ ВІЙНУ.

ВИ МУСИТЕ КУПИТИ БОНДИ СВОБОДИ -- КУПИТИ ЇХ СКІЛЬКИ ЛИШЕ МОЖЕТЕ -- КУПИТИ ЇХ СТІЛЬКИ НА СКІЛЬКИ ПОЗВОЛЯЮТЬ ВАШІ ОЩАДНОСТИ І ЗАРІБКИ.

СЕ МІСЦЕ ЖЕРТВУВАЛИ:

AMERICAN EXCHANGE NATIONAL BANK
ATLANTIC NATIONAL BANK OF THE CITY OF NEW YORK

BANK OF AMERICA
BANK OF CUBA IN NEW YORK
BANK OF EUROPE
BANK OF THE MANHATTAN CO.
BANK OF NEW YORK, NATIONAL BANKING ASSOCIATION
BANK OF THE UNITED STATES
BANKERS TRUST COMPANY
BANK OF WASHINGTON HEIGHTS
BATTERY PARK NATIONAL BANK OF NEW YORK
BOWERY BANK OF NEW YORK
BROADWAY CENTRAL BANK
BROOKLYN TRUST CO.
BRYANT PARK BANK

CENTRAL MERCANTILE BANK OF NEW YORK
CENTRAL UNION TRUST CO. OF NEW YORK
CHASE NATIONAL BANK
CHATHAM & PHENIX NATIONAL BANK OF NEW YORK
CHELSEA EXCHANGE BANK
CHEMICAL NATIONAL BANK
CITIZENS NATIONAL BANK OF NEW YORK
COAL & IRON NATIONAL BANK OF THE CITY OF NEW YORK
COLONIAL BANK
COLUMBIA BANK
COLUMBIA TRUST CO.
COMMERCIAL EXCHANGE BANK
COMMERCIAL TRUST CO. OF NEW YORK
COMMONWEALTH BANK OF NEW YORK CITY
CONTINENTAL BANK
CORN EXCHANGE BANK

EAST RIVER NATIONAL BANK

EMPIRE TRUST CO.
EQUITABLE TRUST CO. OF NEW YORK
FARMERS LOAN & TRUST CO.
FIDELITY TRUST CO.
FIFTH AVENUE BANK OF NEW YORK
FIFTH NATIONAL BANK
FIRST NATIONAL BANK
FRANKLYN TRUST CO.
FULTON TRUST COMPANY OF NEW YORK
GARFIELD NATIONAL BANK
GOTHAM NATIONAL BANK OF NEW YORK
GREENWICH BANK OF THE CITY OF NEW YORK
GUARANTY TRUST COMPANY OF NEW YORK
HANOVER NATIONAL BANK OF THE CITY OF NEW YORK
HARRIMAN NATIONAL BANK
HENRY J. SCHNITZER STATE BANK
HUDSON TRUST CO.
IMPORTERS AND TRADERS NATIONAL BANK OF NEW YORK
INTERNATIONAL BANK
IRVING NATIONAL BANK
IRVING TRUST CO.
LAWYERS TITLE & TRUST CO.
LIBERTY NATIONAL BANK OF NEW YORK
LINCOLN NATIONAL BANK OF THE CITY OF NEW YORK
LINCOLN TRUST CO.
MANUFACTURERS TRUST CO.
MECHANICS AND METALS NATIONAL BANK OF THE CITY OF NEW YORK
MERCANTILE TRUST DEPOSIT CO.
MERCHANTS NATIONAL BANK OF THE CITY OF NEW YORK
METROPOLITAN BANK
METROPOLITAN TRUST CO. OF THE CITY OF NEW YORK
MUTUAL BANK

NATIONAL BANK OF COMMERCE IN N. Y.
NATIONAL BUTCHER & DROVERS BANK
NATIONAL CITY BANK OF NEW YORK
NATIONAL PARK BANK OF NEW YORK
NEW NETHERLANDS BANK OF NEW YORK
NEW YORK COUTY NATIONAL BANK
NEW YORK PRODUCE EXCHANGE BANK
NEW YORK TRUST COMPANY
PACIFIC BANK
PHILIPPINE NATIONAL BANK
PUBLIC NATIONAL BANK OF NEW YORK
SCANDINAVIAN TRUST CO.
SEABOARD NATIONAL BANK
SECOND NATIONAL BANK OF THE CITY OF N. Y.
SHERMAN NATIONAL BANK
STATE BANK
TITLE GUARANTEE & TRUST CO.
UNION EXCHANGE NATIONAL BANK OF NEW YORK
UNITED STATES MORTGAGE & TRUST CO.
UNITED STATES TRUST COMPANY OF NEW YORK
YORKVILLE BANK
W. R. GRACE & CO'S BANK

LIBERTY LOAN COMMITTEE
Second Federal Reserve District
120 BROADWAY, NEW YORK CITY

ШЛЯХТА В ДАВНІЙ ПОЛЬЩІ.

Державне житє нинїшнього часу грубо ріжнить ся від такого-ж житя в давнині. Инші порядки були колись, инші є тепер. Як всьо в сьвіті поступає, так поступило, так розвинулось і державне житє. Триста, двіста, ба навіть сто літ тому взад не могло бути тих державних уряджень, тих порядків, того, одним словом, державного житя, що його маємо сьогодня.

Нинї годї й подумати собі, аби був можливий в якій державі такий часто нелад, така анархія, такі неупорядковані відносини, як се бачимо майже загально в державах з перед кілька соток літ.

Та всеж таки те, що читаємо про державне житє давної Польщі, перевисшає всякі можливі границї. Більшої анархії, більшого неладу, більше неупорядкованих суспільних відносин, як се було в Польщі, історія здаєть ся не знає. Нелад в Польщі перейшов вже в пословицю: „Неладом стоїть Польща" — говорили самі Поляки. А й доси говорить ся в старім краю: „польська господарка", „польські дороги", „польські вибори" і т. д.

Хто-ж поносить вину за ті непорядки?

А вжеж ніхто инший, як лише польська шляхта. В давній Польщі шляхта була всїм. Вона представляла собою польський нарід. В публичнім житю лише шляхтич мав голос. Шляхта — се була Польща. Не-шляхтич був виключений від всяких сьвітських і духовних урядів, від всяких сьвітських і духовних гідностий, не мав жадного права, не був просто чоловіком.

Міста, які деинде були осередком політичного житя, не мали в Польщі ніякого значіня. Вони були цілковито залежні від шляхотської управи. На напрям законодавства не мали міщани жадного впливу, бо не мали участи в соймах.

Що-ж до селянства то воно в Польщі не мало не то прав горожанських, але навіть прав чисто людських.

Оставалась отже сама одна шляхта, котра, як сказано в горі, була всїм, представляла собою цілий польський нарід, становила цілу Польщу. Коли так, то справді ніхто инший, як тільки одна шляхта відповідала за той нелад, за ті невиносимі звичаї, за ту суспільну анархію, яку бачимо в давній Польщі.

Ось що пише професор Грушевський в своїй „Історії України" про польську шляхту: „Шляхта не мала жадних обовязків, але зате тїшила ся величезними правами. До неї належало законодавство на соймах і вона ним кермувала на свою користь. Шляхта вибирала зпоміж себе судіїв і инших урядників; коронні землї роздавали ся шляхтичам в доживотні держави і вони правили ними як поміщики; ніхто кромі шляхтичів не міг дістати ніякого уряду сьвітського та духовного. Шляхта правила всїм, всїм кермувала на свою користь і король мусів робити, що вона хотїла. Власть королївська, як взагалї всяка публична власть, була дуже слабка: все було повернене так, щоби, борони Боже, шляхтича не стїснено нї в чім. Не було на шляхту ніякого суду нї управи, так що шляхтич міг собі робити, що хотів, не боячи ся ніякої майже кари, навіть за найтяжші злочини. При такій безправности і безсудности шляхтичі привикли доходити всього силою, тримати оружні ватаги на своїх дворах і зводили нераз чисті битви між собою".

Польські письменники люблять вихвалювати польську шляхту за її патріотизм, за її любов до вітчини. Тимчасом хто знає польську історію, мусить сказати, що той шляхотський патріотизм—се переважно брехня. Польський шляхтич любив звичайно свою Польщу лиш о стільки, о скільки вона запоручувала йому безмежну свободу, що завсїди переходила в шляхотську сваволю. За шляхотські привилеї пійшов би був кождий завсїди в огонь; за добро Польщі не кождий, а коли вже виїмково кождий, то певно що не завсїди.

Відомо всїм, що то є те славне польське „нє позвалям". Сим одним словом міг кождий шляхтич розбити сойм і ударемнити його роботу. І відомо також, як часто шляхта користала зі свого дикого права.

Богато було, що правда, між польською шляхтою і щирих, горячих та правдивих патріотів, але далеко більше було авантурників, амбітників і ревунів, котрим о Польщу зовсїм не ходило, а ходило тільки о свій шляхотський або навіть особистий інтерес.

Такі ревуни і амбітники серед найнебезпечнійших хвиль для своєї вітчини ударемнювали соймові наради, бунтували ся проти свого короля, починали міжусобиці, рили і кириннили, де тільки удало ся. Найкрасші наміри польських правдивих патріотів нївечив нераз один виступ ображеного і амбітного шляхтича авантурника.

І ніхто не міг такого очайдуха приборкати, ніхто не мав сили положити таму такій анархії. Польська суспільність виробила собі погляд, що шляхтичеви всьо вільно, що його самоволї ніхто не може вкорочувати.

Воля, чи радше самоволя упривилейованої одиниці славилась в давній Польщі висше ніж найбільше добро вітчини. Розуміня, що одиниця повинна підчинитись волї загалу, що мусить свій інтерес поставити низше від інтересу народу, що під жадним услівєм не вільно нікому своєї приватної справи класти на рівні зі справою цілої суспільности — такого розуміня в шляхотській Польщі не було. Тут кождий шляхтич був для себе паном, був сам собі королем. Праця для народу і посьвята для вітчини, а киринє і нищенє своєї власної держави — се було майже на одній важці. Одно й друге уважало ся чимсь добрим, чимсь позволеним етично, коли лише сповняло ся шляхотськими руками.

В кождім народі є свої киринники і тут Польща не була чимсь виїмковим. Але деинде киринника пятнує вся суспільність, але деинде киринники се не часті птиці. В Польщі киринниками була майже більшість шляхти. Киринників все таки уважано шляхтичами, людьми упривилейованими, нетикальними.

І ся власне шляхотська сваволя спричинила упадок Польщі.

І власне тепер прийшла та бажана для всїх Поляків хвиля, коли воскресає Польща, що більше ніж сотку літ находилась в чужім ярмі, до нового державного житя. Та хто-ж висуваєть ся наперед польської суспільности? Хто занимає всї визначні становища в давнім Польськім Королївстві? Чи не польське аристократичне духовенство? Чи не польські графи, не польські шляхтичі, панки і підпанки? Чи думають Поляки про вільну, демократичну републику, з вибираним як у Франції, або Швайцарії президентом? Нї! — Їм залїз в голову „круль" і ті, що находять ся за морем, на дійсній прадідній польській земли, вибрали вже собі архикнязя Кароля Стефана Сальватора на будучого „круля", бо він від десяток літ грає ролю польського шляхотського патріота, ходить в шляхотськім контушу, повидавав свої дочки за польських вельможів, як кн. Радзївіл, і бажає відновити польські шляхотські традиції. Правда, Поляки в Америці і в краях аліянтських про сего вибранця, „божого помазанника", богато не пишуть і не дуже то ним нібито одушевляють ся — але не трудно вгадати чому. Архикнязь Кароль Сальватор, се член австрійського пануючого дому, який веде боротьбу з аліянтами і якого то кандидата осередні держави випихають на польський престол. І чейже ніяково усім заморським Полякам явно осьвідчити ся за таким кандидатом, бо можна стратити марку „благонадьожности", чи там по польськи „пожондносьці", але що там діє ть ся в їх душах і що скажуть на мировій конференції польські представителї, то ще Господь сьвятий знає!

Історія, та учителька житя, не навчила, як бачимо з польської преси, нічого поступового, демократичного Поляків і вони все лиш будуть повторяти своє наївне балаканє: „З польскон шляхтов польскі люд", що, розуміє ть ся, цілком не відповідає дійсности. Загалови польського народу, що то хвалить ся своєю **демократичною** „конституцією третого мая", так ще далеко до справдішної демократії, як мешканцям огненної землї до правдивої культури і цивілїзації.

ПОЗІР! РОДИМЦЇ! ПОЗІР!

Тов. „Буковина", від. 14 У. Н. Союза в Ню Йорку

— устроює —

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 19. ЖОВТНЯ 1918 в Українськім Народнім Домі, 217 Іст 6-та ул., Ню Йорк, Н. Й.

Початок о годині 7-мій вечером.

Вступ 35 цнт. разом з гет-чеком.

Музика ім. Лисенка під управою п. Волинця.

Дорогі Родимцї! Товариство запрошує Родимців нюйорських і дооколичних, прибути на сей баль і разом з нами чесно забавити ся. А хто з Вас не мав нагоди до сего часу стати членом нашої дорогої організації, то на сїм балї може вписати ся в члени. До Товариства будемо принимати нових членів без жадного вступного а до У. Н. Союза після статута. 122-25

ЗА КОМІТЕТ ТОВАРИСТВА:

Теодор Сгерча, предсідатель,
Іван Гонтарук, касієр,
Мафтей Ставчанський, секретар.

ВОЄННІ ВІСТИ.

(Продовжене зі стор. 1-шої).

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 18, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.)

Загально здогадують ся, що сей засуд відносить ся до великого князя, Николая Николаєвича, бувшого головного команданта російських військ.

Останні вісти доносили, що Николай Николаєвич живе на Кримі.

Большевики годять ся освободити англійських урядників.

ЛОНДОН, 15. жовтня.—Большевицьке правительство згодило ся випустити на волю решту англійських урядників, які були задержані в Росії, як се доносить ниньшна телеграма з Москви.

В ТУРЕЧЧИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 18, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Іззет Паша премієром.

КОПЕНГАГЕН. 16. жовтня. Кабінет Тевфіка Паші уступив і султан поручив новому премієрови, Ізеетови Паші, утворене нового кабінету, як се доносить вісти з Царгороду.

Німці грозять бомбардованєм Царгороду.

ЛОНДОН, 17. жовтня. — Німецькі воєнні кораблі з Чорного моря здержали покищо вибух революції прoти Молодо-Турків, як се доносить телеграма зі Женеви.

До пристани Царгороду прибуло 20 німецьких воєнних кораблів. Німці видали перестoрогу, що на случай революції будуть бомбардувати місто.

Туреччина повідомила Австрію про намір заключеня окремого мира.

АМСТЕРДАМ, 15. жовтня. — Першим кроком нового турецького правительства, на чолі котрого стоїть Тевфік Паша, було вислане ноти до австро-угорського правительства, в якій було сказано, **що воєнне положене Туреччини приневолює її до заключеня окремого мира з аліянтами**, як се доносить телеграма з Відня до „Везер Цайтунг".

Центральні держави просили Туреччину, щоби зачекала на вислід виміни нот з президентом Вілсоном, але доси Туреччина не дала на се жадної відповіди.

Уступлене турецького кабінету запобігло революції.

ПАРИЖ, 15. жовтня. — Політична ситуація в Царгороді перед уступленєм Енвер Паші і Талаят Паші було того рода, що деякі турецькі круги грозили силою змусити кабінет до уступленя і заключеня мира за всяку ціну, як се доносить телеграма з Царгороду до часописи „Фіґаро".

Сто пятьдесять членів віденського клюбу предложили були султанови слідуючу программу:

Закрите клюбів „Юніон" і „Проґрес"; розвязане палати послів, уступлене цілого кабінету, утворене ліберального кабінету, уступки в користь прав населеня, загальна демобілізація і заключене мира на якихнебудь услівях.

Автори манїфесту зажадали безпроволочного переведеня сих домагань, грозячи, що на случай відмови армія і нарід їх силою до сього змусять. Султан предложив сі домагання сейчас премієрови, Талаят Паші.

Аліянти заняли місто Дураццо.

РИМ, 15. жовтня. — Урядовий звіт про воєнні операції в Альбанії доносить:

„Дураццо находить ся в посіданю наших військ. Здобувши дня 13. жовтня становища неприятеля на горах Сассо Біянко, інталійські війська дня 14. жовтня рано війшли до міста беручи полонених і добичу".

ГУМОР І САТИРА.

Також інформація.

— Скажи мені, хлопче, де тут мешкає Куба Коза?
— А там коло Климка Байдали.
— А де мешкає Климко Байдала?
— Коло Куби Кози.
— Ну, то скажи мені, де вони оба мешкають?
— Таж один коло другого.

Добра оборона.

Судія: Ви є обжалований, що на публичній дорозі вкрали сьте шевцеви пару черевиків!

Обжалований: Я не вкрав черевиків, я їх знайшов.

Судія (злий): Що? Знайшов? Ви вкрали їх шевцеви, котрий спав під деревом!

Обжалований: Ні, я не зробив нічого проти закона. Я ішов дорогою, знайшов під деревом сплячого шевця і черевики. Шевця я лишив, нехай його знайде хто другий, а знайдені черевики взяв з собою. Чиж можна мені взяти се за зле?

Всеж таки щось.

Лейба до Мошка: 50.000 долярів посагу одержала моя дочка, а за пів року позичив я свому зятеви ще 30.000 долярів.

Мошко: А чи ти відібрав що з сего назад?

Лейба: Нічого, тільки свою дочку мусів взяти назад до дому.

В школі.

Учитель: Скажи мені, Лобузінський, як виглядає дух?

Лобузінський: Чорний, як наш кіт.

Учитель: Зле!

Лобузінський: Червоний, як ніс нашого паламаря.

Учитель: Зле!

Учитель: Зістанеш нині в козі, як ніс пана учителя.

Учитель Зістанеш нині в козі, бо не знаєш, як виглядає дух.

Лобузінський (з плачем): Но, і як той дух виглядає направду?

Учитель: Є невидючим, ти осле!

В лікаря.

Лікар: Алеж пане, задля вашого здоровля ви не повинні хоч через три місяці дивити ся до склянки!

Пацієнт: Безпотрібне, пане доктор, бо я коли пю, то замикаю очи.

Сфатиґований.

— Павле, вставай, бо вже пізно.
— О, мамо, коли я такий змучений.
— Таж ти спав цілу ніч.
— Так, але мені снило ся, що цілий час я мусів бігати до шинку татови по ґірівку.

Се що иншого.

Присутний на зборах питає бесідника:
— То ви кажете, що нам треба тримати ся католицизму?
— Так!
— І ходити до церкви?
— Так!
— І сповідатись?
— Так!
— Ну, як так, то чомуж ви, пане бесідинку, не тримаєтесь католицизму, бож ви ніколи до церкви не ходите, ніколи не сповідаєтесь, в ніщо не вірите!
— Е, я що иншого! Я вас навертаю!
— Ну, то лічіть себе найперше, а відтак других.

„ДАЛЬШЕ ВПЕРЕД!"

СЕ одинокий спосіб до побіди, і офіцир „Пат" Довлінг знав о сім, коли він впав зі своїм малим відділом славного шістьдесять девятого полку до міста Урк.

Дальше вперед з кличем побіди!

І вони се зроблять, сі наші хлопці на фронті, без згляду до котрого вони полку належать і з якої би части краю вони не походили.

Вони ОСЯГНУТЬ СВОЄ, як ми лише підемо їх слідом та будемо поступати стало вперед тут в краю.

Наше завданє є визначене для нас так само як і для них. Піддержуйте їх, дайте їм всяку збрую якої вони потребують для здобутя сьвітлої побіди. Вишліть стільки міліонів людий, скільки лише можна ужити для осягненя сих цілий як найскорше.

Без огляду на се, скільки Ви купили вже Бондів Свободи, беріть їх дальше --- КУПУЙТЕ СТІЛЬКИ БОНДІВ СКІЛЬКИ ЛИШ МОЖЕТЕ, а відтак купуйте ще більше і сплачуйте їх в банках з Ваших будучих ощадностий. Котрий небудь банк або стація продажи бондів уділить Вам всяких пояснень.

Позичайте так як вони борють ся! Купуйте бонди скілько мога!

AMERICAN EXCHANGE NATIONAL BANK
ATLANTIC NATIONAL BANK OF THE CITY OF NEW YORK
BANK OF AMERICA
BANK OF CUBA IN NEW YORK
BANK OF EUROPE
BANK OF THE MANHATTAN CO.
BANK OF NEW YORK, NATIONAL BANKING ASSOCIATION
BANK OF THE UNITED STATES
BANKERS TRUST COMPANY
BANK OF WASHINGTON HEIGHTS
BATTERY PARK NATIONAL BANK OF NEW YORK
BOWERY BANK OF NEW YORK
BROADWAY CENRAL BANK
BROOKLYN TRUST CO.
BRYANT PARK BANK
CENTRAL MERCANTILE BANK OF NEW YORK
CENTRAL UNION TRUST CO. OF NEW YORK
CHASE NOTIONAL BANK
CHATHAM & PHENIX NATIONAL BANK OF NEW YORK
CHELSEA EXCHANGE BANK
CHEMICAL NATIONAL BANK
CITIZENS NOTIONAL BANK OF NEW YORK
COAL & IRON NATIONAL BANK OF THE CITY OF N. Y.
COLONIAL BANK
COLUMBIA BANK
COLUMBIA TRUST CO.
COMMERCIAL EXCHANGE BANK
COMMERCIAL TRUST CO. OF NEW YORK
COMMONWEALTH BANK, NEW YORK CITY
CONTINENTAL BANK
CORN EXCHANGE BANK
EAST RIVER NATIONAL BANK
EMPIRE TRUST CO.
EQUITABLE TRUST CO. OF NEW YORK
FARMERS LOAN & TRUST CO.
FIDELITY TRUST CO.
FIFTH AVENUE BANK OF NEW YORK
FIFTH NATIONAL BANK
FIRST NATIONAL BANK
FRANKLIN TRUST CO.
FULTON TRUST COMPANY OF NEW YORK
GARFIELD NATIONAL BANK
GOTHAM NATIONAL BANK OF NEW YORK
GREENWICH BANK OF THE CITY OF NEW YORK
GUARANTY TRUST COMPANY OF NEW YORK
HANOVER NATIONAL BANK OF THE CITY OF NEW YORK
HARRIMAN NATIONAL BANK
HENRY J. SCHNITZER STATE BANK
HUDSON TRUST CO.
IMPORTERS AND TRADERS NATIONAL BANK OF N. Y.
INTERNATIONAL BANK
IRVING NATIONAL BANK
IRVING TRUST CO.
LAWYERS' TITLE & TRUST CO.
LIBERTY NATIONAL BANK OF NEW YORK
LINCOLN NATIONAL BANK OF THE CITY OF NEW YORK
LINCOLN TRUST CO.
MANUFACTURERS TRUST CO.
MECHANICS AND METALS NATIONAL BANK OF THE CITY OF NEW YORK
MERCANTILE TRUST & DEPOSIT CO.
MERCHANTS NATIONAL BANK OF THE CITY OF N. Y.
METROPOLITAN BANK
METROPOLITAN TRUST CO. OF THE CITY OF NEW YORK
MUTUAL BANK
NATIONAL BANK OF COMMERCE IN N. Y.
NATIONAL BUTCHERS & DROVERS BANK
NATIONAL CITY BANK OF NEW YORK
NATIONAL PARK BANK OF NEW YORK
NEW NETHERLAND BANK OF NEW YORK
NEW YORK COUNTY NATIONAL BANK
NEW YORK PRODUCE EXCHANGE BANK
NEW YORK TRUST COMPANY
PACIFIC BANK.
PHILIPPINE NATIONAL BANK
PUBLIC NATIONAL BANK OF NEW YORK
SCANDINAVIAN TRUST CO.
SEABOARD NATIONAL BANK
SECOND NATIONAL BANK OF THE CITY OF N. Y.
SHERMAN NATIONAL BANK
STATE BANK
TITLE GUARANTEE & TRUST CO.
UNION EXCHANGE NATIONAL BANK OF NEW YORK
UNITED STATES MORTGAGE & TRUST CO.
UNITED STATES TRUST COMPANY OF NEW YORK
YORKVILLE BANK
W. R. GRACE & CO.'S BANK

LIBERTY LOAN COMMITTEE
Second Federal Reserve District
120 BROADWAY, NEW YORK CITY